

Nadežda Milenković

Komunikacija je ljubav

Kada razmišljam o herojima, najbliža mi je defn nicija čojstva i junaštva. Čojstvo znači braniti druge od sebe. Tu si heroj. Ako uvek imaš neko opravdanje da moraš nešto da radiš, da moraš da ostvariš neki cilj i onda ideš i gaziš ljude, nisam sigurna da je to heroj.

O marketingu...

Marketing je oblast u koju sam ušla i logično i slučajno. Sve je počelo okupljanjem grupe ljudi koja je sprovodila projekte vezane za decu i pravljenjem plakata sa edukativnim sadržajem. Ideja je bila da to što se na njima vidi, dobro komunicira sa onima koji ga gledaju. S obzirom na to da se profesionalno bavim prevaspitavanjem lica a da je marketing bio nešto što umem da radim, ja sam te dve ljubavi spojila i počela da se se prevaspitavanjem bavim kroz medijske kampanje.

O komunikaciji...

Ključ dobre komunikacije između neke ideje i ostatka društva je - ljubav. Ako se neka poruka šalje u etar (svejedno da li se radi o proizvodu ili ideji), onaj koji je šalje udvara se osobi koja treba da ga čuje. Ali, udvaranje ne sme da bude lažno, poput: *Jao, što danas lepo izgledaš*, a da u sebi misli: *Koja krava, jebote*. Ne. Mora da postoji želja da se toj osobi nešto kaže, da ona primeti da je nekome zaista stalo do nje. Sa druge strane potrebno je da nekome bude veoma važno to što govori, kako bi uspeo da pronade ključ dopiranja do druge osobe. Udvaranje se ne dešava tako što neko govori o sebi samom, o tome kako je lep i pametan ili time što pokazuje kako je lepo vaspitan. Udvaranje je mnogo kompleksnija stvar. Sećam se zanimljivog istraživanja sa anketarima i ljudima koji su anketrani. Jedna grupa anketara je dobila zadatak da samo postavi pitanje i da se složi sa dobijenim odgovorom, dok je druga grupa imala zadatak da nakon odgovora dâ svoje mišljenje. Kada je ispitivanje završeno, anketari koji nisu dali svoje mišljenje, ocenjeni su kao lepo vaspitani, obrazovani i fi ni, dok su druge ocenili sasvim suprotno. To pokazuje da je u marketingu najteža stvar menjanje stavova ljudi. Velika je stvar da se na početku shvati da nije moguće dopreti do svih, već da je tajna u određivanju do kog dela populacije poruka treba da stigne, da se razmišlja o načinu kako se nekome konkretno obraća. Recimo, treba da se zamisli veoma konkretna osoba, da se razmišlja šta bi ta osoba rekla na ovo, kako bi odgovorila na ono. Velika verovatnoća da će poruka dospeti do većine, jeste u tome da se kroz nju

najintimnije obrati samo jednoj osobi.

Nažalost, veliki broj društvenih kampanja rade ljudi koji imaju intelektualnu pretencioznost ili preziru ljude, a gde ima prezira nema udvaranja. Uspeh Socijalističke partije Srbije tokom devedesetih leži u udvaranju. Dok je Sloba govorio da je ovdašnji narod nebeski i da ga zato ostatak sveta ne voli, dok je govorio kako smo svi mi ovde lepi, pametni i divni i da su zato svi protiv nas. Činjenica je da je Sloba krao na izborima, ali je paralelno imao i veliku podršku, samo zato što je ljudima slao tu predivnu poruku da su oni sjajni i zanosni i rekli su:

Vidi kako je on divan čovek kad vidi kako sam ja divan.

Za to vreme, opozicija nam je govorila: *Pih, bre, koja ste vi đubrad, zar ne vidite šta vam ovaj radi?* Između poruke da sam glupa i poruke da sam od boga izabrana, pogodi koja mi se više dopada?

O porodici i politici...

Kada se desio čuveni deveti mart, otišla sam na Trg da čujem šta govori Vuk Drašković. Međutim, kada je sve počelo onako ludački, kada je bačen suzavac i uključen šmrk, kada su ljudi počeli da trče i padaju, ja sam dobila nervni slom. Sela sam i toliko plakala da su se ljudi oko mene okupljali i mislili da sam povređena. Nisam mogla da verujem da se to dogodilo, da se to dešava u mojoj zemlji. Od tog devetog marta počela sam (prvi put u životu), da pratim novine i slušam vesti, bio je to prelomni trenutak jer je pre toga sve bilo drugačije, znala sam da se desila Osma sednica, pojavio se Sloba, ali se nisam upuštala u priču. Ranije sam sve to gledala na vestima, činilo mi se dalekim. Celog života nisam poznavala štrebere, nisam poznavala ljude koji su hteli da uđu u partiju. Moji roditelji su bili na rukovodećim mestima, ali nisu bili članovi partije. Ja sam imala taj kućni primer da to ne mora da bude tako. U mojoj porodici nije bilo ni članova partije ni disidenata. Slavili smo slavu uz obaveznu opomenu da to ne pominjem učiteljici i drugoj deci. Politika se pominjala ili u vicevima ili kroz šifre, zapravo, ona nije bila životna celina. Generacija kojoj pripadam živela je u političkoj zavetrini, nas politika nije zanimala, mi nismo imali odnos prema otporu. Najveći otpor je bio kad nas odvedu na doček druga Tita, a mi odemo negde drugde. Meni je bilo svejedno, nisam imala odnos prema Titu. Moja baba je imala odnos prema Jovanki, stalno je govorila: *Vidi je, ko kraljica.*

Moja mama je prestala da se bavi politikom kada je kao mlada članica SKOJ-a ispiričala dva politička vica (i do dobra), pa su je izbacili. U svemu tome, njen drug Vesa je jedini branio tako što je osporavao da je ona uopšte pričala te viceve. Zapravo, sve vreme je muvao da bi je na kraju oženio.

Odrasla sam uz dve žene, moje dve babe, koje su bile stvarni donosioci odluka, pokretači svemira, a dede su bili dvojica simpatičnih čovečuljaka koji vole svoje žene. Ni ostatak moje porodice nije bio po standardima. Otac nije voleo fudbal, išao je na pijacu i u radnje, obožavao ogovaranja i

imao savršene tehnike kako da podstakne žene iz komšiluka da mu svašta ispričaju. Majka je bila zaposlena žena koja je kuvala samo vikendom dok smo ostalih dana bili najveći potrošači gotovih jela fi rme 29. novembar. Na kraju je otišla u Kuvajt na privremeni rad. Ja sam mislila da ceo svet tako funkcioniše. Mislim da je porodica veoma bitna, važno je šta se u njoj govori, jer deca se opiru vaspitnim metodama, ali slušaju šta roditelji imaju da kažu.

O knjigama...

Kada sam pisala knjigu *Kako da najlakše upropastite rođeno dete* (koje je bazirana na mom ličnom iskustvu i na iskustvu ljudi koje sam znala), bilo mi je najslađe kada su mi ljudi prilazili i govorili: *Jao, moja majka je bila baš onakva kako ste opisali*. Svi tu ljudi nisu prepoznavali sebe, nego svoje roditelje. Vaspitne mere se tako i prenose, sa kolena na koleno, kroz glupe rečenice tipa: *Budi dobar i lepo se provedi*, što je u sukobu jedno sa drugim. Ali, mi nikada ne vidimo da smo deo svega toga.

O usvajanju...

Svuda, pa i kod nas, postoji društvena klima kroz koju usvajaš šta je prihvatljivo a šta nije. Ovde je dvadeset godina promovisan model bahatosti, tako da su svi događaji na jednoj istoj liniji, počev od slogana: *Naš je heroj Ratko Mladić do Pravde za Uroša*. Ovde stalno postoje neki ljudi koji su slavljani. To je deo sistema. Dovoljno je da se setimo da je Arkanovu svadbu prenosila televizija, i ko je cupkao na koncertu Arkanove udovice zvane Ceca Ražnatović koji je plaćen državnim parama. Ako država nju uspostavi kao ikonu i plati joj da peva za Novu godinu, ona je poslala jaku poruku javnosti. Nažalost, kod nas stalno postoji repliciranje - jedni kažu Srebrenica, a drugi odmah Bratunac. U ovoj državi se dvadeset godina branimo tako što tučemo, ubijamo, krademo, a kroz medijski sistem uspostavimo da je OK uneti u kuću oplaćkanu belu tehniku sa ratišta, onda nije čudno zašto neki bilmez tuče svoju nastavnicu. Ovde je nedostajao neko ko bi van porodice davao modele ponašanja.

...

Generalno, sve funkcioniše po sistemu nagrade i kazne. Setimo se kad su uveli kazne za nekorišćenje pojaseva u kolima - svi su se vezivali. Drugi način je dobra ponuda. Kada su devedesetih uveli privatne autobuse u Beogradu, u istom danu ljudi koji su se gurali po državnim postali su fi ni, stajali u redu da uđu, sedeli su i znali su da je to jedan lep, čist autobus, a tu je bila i stjuardesa koja ti ponudi bombonu. U jednom danu mi smo promenili način na koji stojimo na stanici i na koji se vozimo u autobusu.

O herojima...

Kada razmišljam o herojima, najbliža mi je defi nicija čojstva i junaštva. Čojstvo znači braniti druge od sebe. Tu si heroj. Ako uvek imaš neko opravdanje da moraš nešto da radiš, da moraš da ostvariš neki cilj i onda ideš i gaziš ljude, nisam sigurna da je to heroj. Moji idoli su bili pisci. Veoma dugo sam imala nekritički odnos prema pisanju i smatrala da je

svaka knjiga vredna ako je već objavljena i da ja to moram da pročitam. Tek posle fakulteta dala sam sebi pravo da ne moram svaku knjigu da volim. Danas mi je jedino važno da me knjiga učini boljom, da sam ja bolja osoba nego što sam bila pre te pročitane knjige.

O društvenom angažovanju...

Nedostatak kampanjâ koje nekoga mogu da pomere, podstakao me je da se društvemo anagažujem. Sa druge strane kampanje koje rade neka ministarstva, potpuno su promašene. Evo, recimo kampanja jednog ministarstva: *Zaustavimo trgovinu ljudima*. Pa kako ja da je zaustavim? Malo sam se nervirala, budući da znam kako može. Sve te teške teme o kojima pričamo, trgovina ljudima, nasilje, agresivno ponašanje, moraju da budu obrađene na jedna *strejt* način, da budu razumljive, da idu u medije, a ne u brošure i istraživanja koje niko ne čita i koje ne ostavljaju trag u široj društvenoj zajednici.

...

Pomalo je čudno, ali ja sam sa dvanaest godina znala da želim da radim u popravnom domu. Postojala je neka pretencioznost da nešto mogu da menjam, da pomognem. To me nije napustilo, i danas me vodi ista ideja, isti drajv, želja da pomognem nekome da izađe iz problema.

...

Sebe bih svrstala u opciju kritički-politički. Kritički se odnosim prema ljudima i partijama koji imaju neke ideje, a nekritički prema idejama. Kada kritikujem, nikada me nije strah. Takođe, nikada nisam imala problem sa doslednošću. Nešto može da me demotiviše, ali ne toliko da izgubim ideju i vrednost. U svom kupatilu imam kuvaricu (vezla je baka moje drugarice), na njoj piše: *Život to su listovi u knjigi života nastoj da ih ispiše samo dobrota*. To je prva i poslednja stvar koju vidim svakog dana i to je moja mantra da pazim na ne budem ne-dobra.

...

Demokratska vlast u Srbiji je vrlo *so called* demokratska. Nema institucija, nema javnog mnjenja, nema pravih zaštitnika građana. Sve izgleda kao jedna velika, oronula zgrada. Nekih pomaka ima, ali nema sigurnog pravca, nema stvarne brige o društvu. Ovde uvek pričamo o vlasti, a ne pričamo o društvu.

DNEVNIK 2009-2010.